

УДК 796.344

ХАРАКТЕРИСТИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ РЕЙТИНГУ У БАДМІНТОНІ В КРАЇНАХ СВІТУ

Олена ПРУС

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Анотація. У роботі розглянуто системи національного рейтингу в бадмінтоні в сімох країнах світу. Виявлено особливості систем рейтингу, показники систем, що стимулюють гравця до участі в національних турнірах, та причини невідповідності рейтинг-листа до сили гравців. Обґрунтовані причини особливостей систем підрахунку рейтингу.

Ключові слова: система підрахунку рейтингу, бадмінтон, гравець, національні турніри, змагання, рейтинг, рейтинг-лист, бали.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. В індивідуальних ігрових видах спорту, зокрема бадмінтон, рейтинг є одним з основних критеріїв сили спортсмена щодо інших. З цієї причини дуже важливо, щоб система підрахунку рейтингу враховувала показники, які найбільш відображують реальну силу гравця на цей момент.

У бадмінтоні існує декілька видів рейтингів в бадмінтоні: світовий, континентальний, національний [4]. Особливості системи підрахунку національного рейтингу залежить від статусу бадмінтону в цій країні та впливає на його розвиток. Тому при зміні основних показників виду спорту (правила гри, кількість та рівень змагань, кількість гравців, фінансування), необхідно змінити й систему підрахунку рейтингу. В іншому випадку рейтинг не відображуватиме реальну силу гравців відносно один до одного [1].

Система національного бадмінтонного рейтингу в Україні потребує корегування, у зв'язку з значними змінами в правилах гри, появою міжнародних змагань, зміною контингенту гравців. Але, щоб змінити систему, необхідно спочатку проаналізувати досвід інших країн із цього питання, виявити, які показники найбільш відображують реальну силу гравця та приклади використання окремих характеристик систем в окремих країнах. Дослідження виконано згідно зі Зведеним планом науково-дослідницької роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2006 – 2010 рр. за напрямом 1.2.4. «Науково-методичні основи використання інформаційних технологій при підготовці фахівців галузі фізичної культури і спорту» (номер держреєстрації 1106U011994).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Рейтингові в спорті присвячені роботи П. Давидова [1]. Але автора переважно хвилювало питання порівняння гравців різних видів спорту, завдяки створенню єдиної системи рейтингу («Рейтинг в спорті вчора, сьогодні, завтра»). Систему рейтингу, якою користується Федерація бадмінтону України, створив А. Д. Іванов [2]. Ця система застаріла, а рейтинг-лист не відображує реальної сили гравця.

Мета дослідження – аналіз систем підрахунку національного рейтингу в країнах із різним рівнем популярності бадмінтону.

Методи дослідження: Теоретичний аналіз наукових джерел та офіційних веб-сайтів за цими джерелами, логічні методи.

Аналіз отриманих наукових результатів. Для проведення дослідження були обрані системи національного рейтингу сімох країн. Серед них високий рівень популярності бадмінтону в Англії та Англії, середній – в Швеції та Ірландії, низький – в Росії, Україні та Білорусі [4]. Під час дослідження було виявлено певні характеристики, за якими можна порівняти ці системи (табл. 1).

Отримані дані свідчать, що в розглянутих системах рейтингу отримання балів гравця залежить від місця, яке вони посіли в турнірі. В українській системі сума балів у рейтингу залежить лише від перемоги чи програшу окремого гравця. Це призводить до того, що українські спортсменів не налаштовані на перемогу в турнірі. Спортсменові достатньо перемогти свого суперника для підвищення в рейтингу. Таким чином, участь гравця в національному рейтингу, де не виступають сильніші гравці, не має жодного сенсу.

У той самий час, системи рейтингу Англії, Індії, Нідерландів та інших країн створеним чином, що гравець не має іншої можливості втриматися в рейтингу, окрім участі в національних змаганнях. [3; 5, 6].

Системи підрахунку рейтингу в країнах світу

Характеристика системи	Країна						
	Англія	Ірландія	Росія	Білорусь	Швеція	Індія	
1	2	3	4	5	6	7	
Спосіб отримання балів	Проходження вперед у турнірній таблиці на офіційних національних та міжнародних змаганнях	Проходження вперед у турнірній таблиці на офіційних національних змаганнях	Проходження вперед у турнірній таблиці на офіційних національних та міжнародних змаганнях	Проходження вперед у турнірній таблиці на офіційних національних змаганнях	Проходження вперед у турнірній таблиці на офіційних національних змаганнях	Проходження вперед у турнірній таблиці на офіційних національних змаганнях + участь у тренерських семінарах (як виключення)	
Причина зменшення кількості балів гравця	Неучасть у офіційних національних та міжнародних турнірах, нижче місце на турнірі, ніж попереднього року	Неучасть у офіційних національних та міжнародних турнірах, нижче місце на турнірі, ніж попереднього року	Неучасть у офіційних національних та міжнародних турнірах, нижче місце на турнірі, ніж попереднього року	Неучасть у офіційних національних турнірах, нижче місце на турнірі, ніж попереднього року	Неучасть у офіційних національних турнірах, нижче місце на турнірі, ніж попереднього року	Неучасть у офіційних національних турнірах, нижче місце на турнірі, ніж попереднього року	
Формула підрахунку балів	$\sum \text{балів} + 6$	$\sum B$ за всі турніри, якщо Кількість $T \leq 5$; $\sum \text{балів}$ за 5 кращих виступів, якщо кількість турнірів > 5		$\sum \text{балів} + \text{кількість виступів гравця}$	$\sum \text{балів}$ за всі виступи в національних змаганнях	$\sum \text{балів}$ отриманих в 75% національних турнірів за рік	
Термін зберігання балів	1 рік	1 рік	1 рік	1 рік	1 рік	1 рік	
Максимальна кількість результатів турнірів, що входять до рейтингу сеньйорів	6	5	11 (4 дорослих, 5 юніорських) не враховуючі юнацькі змагання	2	11 (5 турнірів, чемпіонат Швеції, 4 юніорських першості, чемпіонат Швеції до 22 років)	75% від усієї кількості національних змагань за рік	
Мінімальна обов'язкова кількість турнірів за рік для зберігання гравця в рейтинзі	1	1	1	1	1	1	
Підрахунок результатів юнацьких змагань	Система та ж, кількість балів за юніорські, та юнацькі турніри та ж, але юніори відмічені різними кольорами	Система та ж, але рейтинг лист окремий для юніорів, юнаків окремий для дітей	Включені до рейтингу сеньйорів, кількість балів така сама	Система та ж, але рейтинг лист окремий для юніорів, та окремий для юнаків	Турніри до 19 та до 22 років включені до рейтингу сеньйорів, кількість балів така сама, розподіл турнірів йде по місцю в рейтинзі (дивізіони А,В,С)	Система та ж, але рейтинг лист окремий для юніорів, та кількість балів за перемоги нижча для юніорів	

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8
Включення до національного рейтингу результатів виступів гравця міжнародних змаганнях	Не включені	Не включені	Додаються до балів національного рейтингу	Не включені	Не включені	Не включені	Не включені
Включення національних гравців до рейтинг-листа	Не включені	включені	Не включені	Не включені	Включені	Не включені	Не включені
Включення до рейтингу результатів національних змагань	Не включені	Не включені	включені	Не включені	Не включені	Не включені	включені
Включеності рейтинг-листа до національного рейтингу	Рахується в ЧО, ЖО, ЧП, ЖП, ЗПЧ, ЗПЖ	Рахується в ЧО, ЖО, ЧП, ЖП, ЗПЧ, ЗПЖ	Рахується в ЧО, ЖО, ЧП, ЖП, ЗПЧ, ЗПЖ	Рахується в ЧО, ЖО	Рахується в ЧО, ЖО, ЧП, ЖП, ЗПЧ, ЗПЖ	Рахується в ЧО, ЖО, ЧП, ЖП, ЗПЧ, ЗПЖ	Рахується в ЧО, ЖО, ЧП, ЖП, ЗПЧ, ЗПЖ

Примітки: WWF – світова федерація бадмінтону; ЧО – чоловіча одиночна категорія; ЖО – жіноча одиночна категорія; ЧП – чоловіча парна категорія; ЖП – жіноча парна категорія; ЗПЖ – змішана парна категорія (жінки); ЗПЧ – змішана парна категорія (чоловіки).

Причиною зменшення рейтинг-очок у розглянутих системах є неучасть у національних турнірах та посідання гравцем нижчого місця, ніж рік тому на тому ж турнірі. Таким способом система знову стимулює гравців до участі в національних змаганнях.

Формули підрахунку рейтинг-балів у всіх системах прості для розуміння. Вони враховують місце гравця в турнірі та кількість турнірів у році. А мінімальна обов'язкова кількість турнірів стимулює гравця до участі в національних змаганнях. Українська система рейтингу є досить складною для розуміння та підрахунку балів. Це не дає змогу гравцеві рахувати рейтинг самостійно та планувати участь у певних змаганнях. А помилки в підрахунках призводять до небажання гравця брати участь у національних турнірах.

Системи рейтингу, що розглядалися, передбачають зберігання рейтинг-балів спортсмена впродовж одного року. Після кожного турніру бали, які отримав гравець рік тому, замінюються тими, що він виборов цього року. Це сприяє відображенню сили гравця на цей момент. Українська система рейтингу зберігає результати виступу гравця впродовж трьох років. В період, коли ця система була створена, спортсмени дійсно мали змогу припинити виступи на довгий час, і повернувшись, не втратити своєї майстерності. Але гра змінилася, і виступати на попередньому рівні після великої перерви неможливо. Тобто цей аспект системи призводить до помилкового рейтинг-листа.

Максимальна кількість турнірів, що належать до рейтингу сеньйорів різна в різних країнах. Найменша (два турніри) – у Республіці Білорусь, найбільша – у Швеції та Україні (бо в цих країнах до рейтингу сеньйорів належать результати юніорських змагань). Усі інші системи рейтингу використовують окремий рейтинг-лист для сеньйорів та юніорів. Шведська система рейтингу використовує градацію турнірів не за віком, а за рівнем гри спортсменів. Приклад такої градації – мала кількість дорослих гравців [4]. Український та російський рейтинг використовують градацій окрім вікової. Юнацькі та дорослі турніри рахуються, використовуючи ті самі бали. При цьому юніорських турнірів більше, ніж змагань сеньйорів. У результаті юніорів більше можливостей виграти бали до рейтингу, ніж сеньйори. Тобто рейтинг-лист України не відображує реальної сили всіх гравців.

Мінімальна кількість турнірів, при якій гравець залишається в рейтинг-листі, збігається в різних системах рейтингу та дорівнює одному турніру за рік. В українському рейтингу достатньо участі гравця в одному турнірі за три роки.

Результати міжнародних змагань уведено лише до рейтингу Нідерландів. Це спричинено географічними умовами країни.

Рейтинги Нідерландів та Швеції містять результати виступів іноземних гравців спричинено особливостями національної ліги цих країн. Велика кількість іноземних гравців легіонерами шведських та голландських клубів. Клубні ігри проходять щотижня від жовтня до травня. З цих причин іноземні гравці перебувають у цих країнах, беруть участь у національних турнірах, отримують рейтинг-бали для справедливого жеребкування.

Результати виступу гравця в командних національних змаганнях (Кубка країни, національної ліги) враховуються до рейтингу України та Росії. Це дає стимул гравцям до участі в цих турнірах та пов'язано з тим, що в названих країнах у клубному чемпіонаті не беруть участь легіонери з інших країн. В інших країнах немає сенсу підвищувати стимул участі гравця в національній лізі, бо ліга є засобом заробітку для гравця.

Структура рейтинг-листів збігається в усіх згаданих країнах, окрім Республіки Бангладеш. За системою рейтингу формується рейтинг-лист чоловічої одиночної категорії, жіночої одиночної категорії, чоловічої парної категорії, жіночої парної категорії, змішаної парної категорії (чоловіки) та змішаної парної категорії (жінки). У парних розрядах рахують кожну пару окремо, тобто бали, що виграла пара, ділять навпіл та додають до рейтингу обох гравців пари. Такий засіб рахування прийнятий тому, що більшість гравців у країні не мають постійного партнера для пари, а жеребкування повинно бути справедливим. Рейтинг у Бангладеш складається лише з чоловічої одиночної категорії та жіночої одиночної категорії через велику кількість значної кількості гравців у країні.

Висновки.

1. Особливості систем рейтингу пов'язані з рівнем популярності бадмінтону (кількість та якість гравців, кількість національних змагань, фінансування).
2. У шести розглянутих системах результати виступів гравців зберігаються в рейтинг-листі 1 рік для відповідності рейтинг-листу реальному співвідношенню сил гравців.
3. Стимулювання гравців до участі в національних турнірах: підтримується створення гравцем балів за місце в турнірі, мінімальна обов'язкова кількість турнірів, зберігання балів за турнір один рік.
4. У шести з сімох розглянутих систем рейтингу місце гравця в турнірі та кількість ступенів є вирішальними показниками для рейтингового оцінювання.

Подальший напрямок досліджень. У подальшому дослідженні планується створення авторської системи підрахунку національного рейтингу для використання Федерацією бадмінтону України.

Список літератури

1. Полозов А. А. Рейтинг в спорте. – М. : Советский спорт, 2007. – С. 20-62.
2. Бадминтон правила игры и проведения соревнований. – К. : ФБУ, 2010. – 54с.
3. www.badmintonindia.org
4. www.bwfbadminton.org
5. www.badmintonengland.co.uk
6. www.badminton.nl

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ СИСТЕМ ПОДСЧЕТА НАЦИОНАЛЬНОГО РЕЙТИНГА В БАДМИНТОНЕ В СТРАНАХ МИРА

Елена ПРУС

Национальный технический университет «Харьковский политехнический институт»

Аннотация. В работе рассмотрены системы национального рейтинга в бадминтоне в семи странах мира. Выявлены особенности систем рейтинга, показатели систем, стимулы.

рующие игрока к участию в национальных турнирах и причины несоответствия рейтинга силе игроков. Обоснованы причины особенностей систем подсчета рейтинга.

Ключевые слова: система подсчета рейтинга, бадминтон, игрок, национальные турниры, соревнования, рейтинг, рейтинг-лист, баллы.

CHARACTERISTICS OF NATIONAL RANKING SYSTEMS IN BADMINTON OF DIFFERENT COUNTRIES

Olena PRUS

National technical university "Kharkiv polytechnic institute"

Annotation. Seven kinds of national ranking systems are described in the article. Indicators of ranking, which stimulate the player to take part in national tournaments and reasons for discrepancies ranking list to player's power have been founded. It presents reasons of ranking systems features.

Key words: ranking system, badminton, player, national tournaments, competitions, ranking, ranking-list, points.